

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Kirjaamo
Linnankatu 3
PL 293
90101 Oulu

2018-08-17

Vastineen antaja

Boreal Bioref Oy

Asia

Hakijan vastine ympäristö-, vesitalous- ja toiminnanaloittamislupahakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin Pohjois-Suomen 31.7.2018 päivätyn selityspyynnön mukaisesti asiassa dnro PSAVI/2468/2017.

VASTINE ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN JA VASTASELITYKSIIN

Lapin elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

HAKEMUKSEEN SISÄLTYVÄ EPÄVARMUUS

ELY-keskus on 23.4.2018 antamassaan lausunnossa tuonut esille hankkeen päästöjen ja vaikutusten arviointiin liittyviä epävarmuuksia. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakija ei ole vastineessaan tuonut esille sellaisia konkreettisia asioita, jotka vähentäisivät epävarmuuksia. ELY-keskus korostaa vielä meluun ja meluvaikutusten arviointiin liittyvää epävarmuutta yhtenä keskeisimmistä epävarmuustekijöistä.

Hakija toteaa, että tarkempaa tietoa melutasoista saadaan laitoksen suunnitelmien edetessä ja laitehankintojen yhteydessä. Mikäli suunnittelun yhteydessä havaitaan, että melun ohjearvot laitoksen ympäristössä ovat vaarassa ylittyä, lisätään suunnitelmiin tarvittavat suojaukset meluvaikutusten vähentämiseksi. Hakija toimittaa jätevesien purkumenetelmän ja purkupaikan osalta täsmennetyt vaikutusten arvioinnin tulokset lupaviranomaiselle syksyn 2018 aikana. Muihin merkittävämpiin vaikutusten arviointia ja siihen liittyvää epävarmuuteen koskeviin kysymyksiin hakija toteaa vastanneensa 28.5.2018 toimittamassaan vastineessa.

JÄTEVESIEN PURKU

Lapin ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että mikäli diffuusori asennetaan piirustuksissa esitetyllä tavalla, on olemassa selvä riski, että jätevedet eivät sekoitu tehokkaasti Kemijoen päävirtaukseen, kuten lupahakemuksen vaikutusarvioinnissa on todettu. ELY-keskus viittaa

viranomaistarkastuksen 13.6.2018 yhteydessä hakijan esittämään tietoon diffuusorin suunnitelusta, jonka perusteella suuremman osan jätevesistä on tarkoitus kulkea Kalkonsaaren länsipuolitse, jolloin Kalkonniemessä sijaitsevalle uimarannalle sekä itäpuoliseen Jaakkolanlahteen kohdistuvat vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutukset länsirannalla olisivat kuitenkin hakemuksessa esitettyä suuremmat ja jätevesien sekoittuminen purkupaikalla Kemijoen päävirtaukseen jäisi esitettyä heikommaksi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutusten arviointia diffuusoripurun osalta tulee vielä tarkentaa ennen luvan myöntämistä ja varmistaa jätevesien tehokas sekoittuminen eri olosuhteissa. Tarvittaessa purkupaikkaa tulisi vielä tarkentaa.

Jätevesien purkumenetelmään ja purkupaikkaan liittyvän vaikutusten arvioinnin täsmennyksen osalta hakija viittaa edellä esittämäänsä.

PADOTTAVAN ALUEEN KÄYTTÖ

ELY-keskus toteaa, että hakijan 13.6.2018 viranomaistarkastuksella esittämän mukaisesti suunnitelma alueen käytöstä on edelleen keskeneräinen. ELY-keskus toteaa, että lupahakemusta tulee vielä tarkentaa tältä osin ennen luvan myöntämistä.

Hakija toteaa toimittaneensa lupaviranomaiselle 29.6.2018 seuraavat suunnitelmat, joissa alueen käyttö on esitetty:

- Asemapiirros ja läjityssuunnitelma, joissa padottavalle alueelle on merkitty louhe- ja moreenimassojen läjitysalueet, kosteikko ja hulevesien käsittelyallas
- Hulevedet_mitoitus: kuvaus hulevesien käsittelystä ja altaiden mitoituksesta

ENNALTAVARAUTUMISSUUNNITELMA

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan poikkeus- ja häiriötilanteissa muodostuvien jätteiden käsittely- ja välivarastointitarpeet tulee siten esittää ympäristölupahakemuksessa ja hakemusta on siten tältä osin täydennettävä.

Hakija toteaa, että poikkeus- ja häiriötilanteissa muodostuvien jätteiden käsittely- ja välivarastointitarpeet tullaan esittämään ympäristönsuojelulain 15 § mukaisen ennaltavaraautumissuunnitelman yhteydessä, joka toimitetaan laitosta valvovalle viranomaiselle, kun laitoksen tekninen ja toiminnallinen suunnitelma on tarkentunut, kuitenkin ennen laitoksen käynnistymistä.

POIKKEUSLUPAHAKEMUS LAPINLEINIKIN OSALTA

ELY-keskus mainitsee, että poikkeuslupahakemusta lapinleinikkiesiintymän tuhoamiseksi ei ole vielä jätetty Lapin ELY-keskukselle.

Hakijan toteaa, että lapinleinikkiesiintymää koskeva poikkeuslupahakemus on toimitettu ELY-keskukselle 16.8.2018.

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä, Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto/ympäristönsuojelu

Lausunnossa todetaan, että jätevesien käsittelyjärjestelmää koskeva prosessikuvaus/yksityiskohtainen kuvaus jätevesien käsittelyjärjestelmästä on toimitettava valvovalle viranomaiselle.

Hakija toteaa, että kuvaus toimitetaan hyvissä ajoin ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Lausunnossa on esitetty, että jätevesien tertiäärivaiheen puhdistuksen voi toteuttaa useammalla erilaisella tekniikalla, eikä tertiäärivaiheen puhdistuksen käytön velvoittaminen olisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan em. säädöksen vastaista.

Hakija toteaa, että laitoksella varaudutaan tertiäärikäsittelyn käyttöönottoon tarvittaessa muutama vuoden kuluessa laitoksen käyttöönotosta.

Lausunnossa vaaditaan jätevesien purkupaikan mallinnuksen täydentämistä purkumenetelmään liittyvän muutoksen vuoksi.

Hakija toteaa, että jätevesien purkumenetelmän ja purkupaikan osalta täsmennetyt vaikutusten arvioinnin tulokset toimitetaan lupaviranomaiselle syksyn 2018 aikana.

Lausunnossa todetaan, että mikäli natriumille ja sulfaatile ei aseteta raja-arvoja, tulisi toimijaa edellyttää toimittamaan ELY-keskukselle selvitys, jossa tarkastellaan natrium- ja sulfaattikuormitusta ja sen vaikutusta vesistöön viiden vuoden kuluttua toiminnan aloittamisesta. Tarkastelun perusteella valvova viranomainen voisi asettaa raja-arvot natrium- ja sulfaattipäästöille.

Hakija toteaa, että sulfaattipäästöjen vaikutuksia vesistössä tullaan tarkkailemaan lupahakemuksessa esitetyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti ja natrium voidaan lisätä tarkkailusuunnitelmaan.

Lausunnossa on todettu, että jätevesien purkupaikka on suunniteltu sijoitettavaksi välittömästi Kalkonniemen uimarannan yläpuolelle. Toiminnasta ei saa olla haittaa Kalkonniemen uimarannan käytölle.

Edellä ELY-keskukselle antamaansa vastineeseen viitaten hakija toteaa, että vesistömallinnusta ja vaikutusten arviointia täsmennetään purkupaikan lähialueen osalta.

Toimijaa tulisi edellyttää toimittamaan Lapin ELY-keskukselle tarkempi suunnitelma meluntorjuntarakenteista ja meluntorjuntatoimenpiteistä alueella hyvissä ajoin ennen rakentamistoiminnan aloittamista.

Hakija viittaa edellä ELY-keskukseen lausuntoon antamaansa vastaukseen, kohdassa "Hakemukseen sisältyvä epävarmuus".

VASTINE ANNETTUIHIN MUISTUTUKSIIN, MIELIPITEISIIN JA VASTASELITYKSIIN

Muistutuksissa esille tuotuja asioita:

a) Prosessin valinta, vaikutukset päästöihin

Muistutuksissa on huomautettu, että vuokeitto ei toimi liukosellun valmistuksessa.

Hakija toteaa, että valittu prosessi edustaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja vuokeittoa käytetään nykyisin maailmalla myös liukosellun valmistukseen.

b) Päästöjen puhdistaminen/vähentäminen

Muistutuksissa on huomautettu, ettei hakija vastineessa (28.5.2018) esittänyt selvästi, kuinka vesiympäristölle haitalliset aineet puhdistetaan ja mitkä ovat tehtaan päästöt. Ratkaisuna kasvi-sterolipäästöihin on esitetty päästöt veden sijasta ilmaan (haihuttamalla).

Viitaten ympäristölupahakemuksessa (Liite 1, kpl 7.4.8.1 ja 7.4.8.5.) esitettyyn hakija toteaa, että merkittävä osa tehtaalla syntyvistä uuteainepäästöistä ohjataan haihuttamolle ja sen jälkeen soodakattilaan poltettavaksi. Poltettaessa pääasiassa hiiltä ja happea sekä jokin verran vetyä ja typpeä sisältävät yhdisteet palavat hiilidioksidiksi ja vedeksi sekä typenoksideiksi.

Muistutuksissa on esitetty kysymys tertiäärikäsittelyn toteuttamisesta.

Hakija toteaa, että hankesuunnittelussa varaudutaan varmuuden vuoksi tertiäärikäsittelyyn ja se voidaan ottaa käyttöön tarvittaessa muutaman vuoden kuluttua laitoksen toiminnan käynnistymisestä.

c) Jäte- ja jäähdytysvesien purkupaikan sijainti, vaikutukset

Muistutuksissa on esitetty vaihtoehtoja purkupaikan sijainnille.

Hakija toteaa, että hakemuksessa esitettyjen jätevesien sijoituspaikkojen vaikutusten arviointia täsmennetään syksyn 2018 aikana.

e) Vesistö päästöt ja niiden vaikutukset

Muistutuksissa on vaadittu esimerkiksi kalastoa, kalastusta ja vesistön tilaa koskevien seuranta-tutkimusten aloittamista mahdollisimman pian.

Hakija toteaa, että tarkkailut aloitetaan lupapäätöksen yhteydessä hyväksyttävän tarkkailu-suunnitelman mukaisesti yhteistyössä valvojan viranomaisen kanssa.

f) Vaikutukset kalastoon ja kalastukseen

Muistutuksissa on esitetty huoli sedimenttien sisältämien haitta-ainepitoisuuksien mahdollisista vaikutuksista kalaston tilaan ja ravintoketjuun. Muistutuksissa on myös tuotu esille vesistöön asennettavien putkistoista ja rakennelmista aiheutuvat haitat kalastukselle. Edellä mainittujen osalta hakija viittaa 28.5.2018 päivitettyssä vastineessa esittämäänsä (kohta k) Putket vesistöissä, putkien rakentaminen, sedimentit).

Muistutuksissa on mainittu vesistöön kohdistuvien lämpövaikutusten mahdolliset vaikutukset kalastoon.

Hakija toteaa, että lämpövaikutusten mahdolliset vaikutukset kalastoon on käsitelty YVAssa ja ympäristölupahakemuksessa (Ympäristölupahakemus, liite 1, kpl 7.5.2).

Mallinnuksen perusteella arvioitu lämpötilojen nousu jäi purkupisteen läheisyydessä veden luontaiseen lämpötilavaihteluun verrattuna vähäiseksi ja lämpökuormituksen vaikutukset kevätkuistujen kalalajien kantoihin arvioitiin madetta lukuun ottamatta vähäisiksi.

Muistutuksissa vaaditaan talvella turvallisen moottorikelkkayhteyden Kemijärven apajapaikoilta ja Kemijärven itärannalta kaupungin keskustaan ja kalankäsittelyhallille. Suunnitellun purkupaikan todetaan katkaisevan nykyisen yhteyden.

Hakija toteaa, että hanke ei vaaranna virallisia moottorikelkkareittejä. Pohjapadon eteläpuolella sijaitseville apajapaikoille pääsee järven länsirantaa pitkin.

g) Haitalliset aineet, sekoittumisvyöhyke

Muistutuksissa kaivataan arvioita raskasmetalleista, joiden rajoituksista on haettu lupaa poiketa.

Hakija viittaa hakemuksessa (liite 1, kappale 7.4.8.7 ja 7.4.8.8.) esittämäänsä. Raskasmetallien päästömäärät on arvioitu ja pitoisuuksia vesistöissä on verrattu vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) mukaisiin ympäristölaatuunormeihin.

k) Putket vesistöissä, putkien rakentaminen, sedimentit

Muistutuksissa on huomautettu, että hakija ei vastineessaan ole maininnut millä tavalla hankkeeseen liittyvät putket painiotetaan paikoilleen niissä kohdin, joissa niitä ei kaiveta pohjan sisään luonnolliseen tasoon.

Hakija viittaa lupahakemuksen liitteessä 8 (Selvitys rakentamisesta vesistöön) esitettyyn putkien painotuksesta.

Hakija toteaa, että painojen muoto ja vaikutukset kalastusmahdollisuuksiin huomioidaan tarkemman teknisen suunnittelun yhteydessä.

m) Korvaukset ja korvauserusteet

Muistutuksissa on mainittu, että kiinteistön omistajille maksettavien korvausten tulee perustua kiinteistöjen todellisiin hintoihin. Muistuttaja esittää vaatimuksen 3000 euron vuosikorvauksesta kiinteistölle ja sen käytölle tehtaan rakentamisesta ja sen toiminnasta aiheutuvista haitoista.

Hakija toteaa, että hakija on toimittanut esityksen korvauksista lupahakemuksen yhteydessä. Hakijalla ei ole tiedossa perusteltuja syitä esittää muita korvauksia.

r) Pohjavesivaikutukset

Muistutuksissa on tuotu esille huoli hankkeen mahdollisista vaikutuksista pohjavesiin.

Hakija viittaa hakemuksen liitteessä 1 kappaleessa 7.7. esittämäänsä. Vaikutuksia pohjavedelle voi aiheutua lähinnä rakentamisen aikana. Mahdollisia vaikutuksia pohjavesiin tarkkaillaan sekä laitoksen rakentamisen, että toiminnan aikana.